

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

UDKAST

Dato: 20. september 2010
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2010-730-1161
Dok.: MUK40365

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven
(Sporing af skjult udbytte og andre aktiver, forældelse af
konfiskationskrav, hemmelig beslaglæggelse mv.)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1034 af 29. oktober 2009, som ændret ved § 1 i lov nr. 1107 af 1. december 2009, § 1 i lov nr. 651 af 15. juni 2010, § 1 i lov nr. 711 af 25. juni 2010, § 2 i lov nr. 716 af 25. juni 2010 og § 11 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændring:

1. § 97 a, stk. 1, affattes således:

”Hvis der ikke forinden er indgivet begæring om udlæg,
bortfalder bøde og konfiskation efter

- 1) 5 år, når bøden eller konfiskationskravet ikke overstiger 10.000 kr., og
- 2) 10 år, når bøden eller konfiskationskravet overstiger 10.000 kr.”

2. I § 97 a ophæves stk. 3, og i stk. 4, som bliver stk. 3, udgår ”og 3”.

§ 2

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1053 af 29. oktober 2009, som ændret senest ved § 2 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. I § 729 c, stk. 5, 2. pkt., ændres ”§ 784, stk. 2” til: ”stk. 6”.

2. I § 729 c indsættes som stk. 6:

”Stk. 6. Justitsministeren antager for hver landsrets område et antal advokater, der kan beskikkes efter stk. 5. Justitsministeren fastsætter nær-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

mere regler om de pågældende advokater, herunder om vagtordninger, om vederlag for at stå til rådighed og om sikkerhedsmæssige spørgsmål.”

3. I § 747, stk. 2, nr. 2, ændres ”uvæsentlig” til: ”væsentlig”.

4. § 784, stk. 2, 2. pkt., affattes således:

”Justitsministeren fastsætter nærmere regler om de pågældende advokater, herunder om vagtordninger, om vederlag for at stå til rådighed og om sikkerhedsmæssige spørgsmål.”

5. I § 799, stk. 1, 1. pkt., udgår ”§ 192 a, stk. 2,” og i stk. 1 indsættes som 3. pkt.:

”1. og 2. pkt. finder tilsvarende anvendelse på overtrædelser af straffelovens § 192 a, stk. 1, for så vidt angår overtrædelser vedrørende våben eller eksplosivstoffer, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade.”

6. Efter § 807 d indsættes:

”§ 807 e. Hvis det er af afgørende betydning for efterforskningen, at der i forbindelse med en ransagning efter § 799, stk. 1, foretages beslaglæggelse, uden at den mistænkte eller andre gøres bekendt hermed, kan retten ved kendelse træffe bestemmelse herom og om, at reglerne i § 807, stk. 1, 2.-3. pkt., fraviges.

Stk. 2. Reglerne i § 783, stk. 3 og 4, § 784, § 785 og § 788 finder tilsvarende anvendelse på de i stk. 1 omhandlede tilfælde.”

7. I § 1002, stk. 1, ophæves 2. pkt. og i stedet indsættes:

”Endvidere finder reglerne om ransagning i kapitel 73 og reglerne om edition i kapitel 74 tilsvarende anvendelse, hvis der er bestemte grunde til at antage, at der ved ransagning eller edition kan findes genstande eller værdier, som kan beslaglægges efter 1. pkt. Afgørelser efter 1. og 2. pkt. træffes af den ret, som har afsagt dommen i 1. instans. I forbindelse med afgørelse om beslaglæggelse efter 1. pkt. skal der træffes afgørelse om, hvordan det beslaglagte skal anvendes, jf. § 807 d, stk. 2 og 3.”

§ 3

Loven træder i kraft den 1. januar 2011.

§ 4

Loven gælder ikke for Grønland og Færøerne.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

- 1. Indledning**
- 2. Sporing af skjult udbytte og andre midler**
  - 2.1. Gældende ret
    - 2.1.1. Straffeprocessuelle tvangsindgreb før dom
      - 2.1.1.1. Ransagning
      - 2.1.1.2. Beslaglæggelse og edition
      - 2.1.1.3. Straffeprocessuelle tvangsindgreb efter dom
    - 2.1.2. Straffeprocessuelle tvangsindgreb efter dom
    - 2.1.3. Inddrivelse
      - 2.1.3.1. Restanceinddrivelsesmyndighedens beføjelser
      - 2.1.3.2. Retsplejelovens regler om tvangsfuldbyrdelse af pengekrav
      - 2.1.3.3. Fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i udlandet
  - 2.2. Rigsadvokatens anbefaling
  - 2.3. Lovforslagets udformning
- 3. Forældelse af konfiskationskrav**
  - 3.1. Gældende ret
  - 3.2. Tidligere overvejelser i Straffelovrådet
  - 3.3. Rigsadvokatens anbefaling
  - 3.4. Lovforslagets udformning
- 4. Hemmelig beslaglæggelse i forbindelse med hemmelig ransagning**
  - 4.1. Gældende ret
  - 4.2. Politiets Efterretningstjenestes anbefaling
  - 4.3. Lovforslagets udformning
- 5. Beskikkelse af advokater i forbindelse med fravigelse af reglerne om forsvarerens og sigtedes ret til aktindsigt**
  - 5.1. Gældende ret
  - 5.2. Politiets Efterretningstjenestes anbefaling
  - 5.3. Lovforslagets udformning
- 6. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige**
- 7. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.**
- 8. De administrative konsekvenser for borgerne**
- 9. De miljømæssige konsekvenser**
- 10. Forholdet til EU-retten**
- 11. Hørte myndigheder mv.**
- 12. Sammenfattende skema**

1. Indledning

Det er et afgørende led i indsatsen mod kriminalitet, at et eventuelt udbytte konfiskeres, så incitamentet til at begå kriminalitet med henblik på økonomisk vinding bliver mindsket. Desuden er det meget vigtigt at sik-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

re, at personer som dømmes for strafbare forhold og i den forbindelse pålægges at betale til dækning af krav på f.eks. erstatning, sagsomkostninger og bøder, ikke efterfølgende kan opretholde en tilværelse, der forudsætter en betydelig økonomisk formåen, uden at det for myndighederne er muligt at opspore aktiver, der kan anvendes til dækning af de krav, der følger af dommen. I den forbindelse er det væsentligt, at politiet udstyres med de relevante redskaber med henblik på en effektiv fuldbyrdelse af straffedomme, herunder også i relation til konfiskationskrav, bøder, sagsomkostninger og erstatning.

På den baggrund foreslås det at forbedre politiets muligheder for at spore skjult udbytte mv. ved at indføre mulighed for, at politiet også efter, at der er afsagt dom i en straffesag, kan få adgang til at foretage ransagning og opnå pålæg om edition (pålæg om at forevise eller udlevere genstande) med henblik på beslaglæggelse af økonomiske midler til dækning af konfiskationskrav, bøder, sagsomkostninger og erstatning. I den forbindelse foreslås det endvidere, at forældelsesfristen for konfiskationskrav forlænges, så den kommer til at svare til forældelsesfristen for bøder.

Herudover indebærer lovforslaget, at der indføres en udtrykkelig hjemmel til at foretage hemmelig beslaglæggelse i forbindelse med hemmelig ransagning.

Endvidere foreslås en ændring af retsplejelovens regler om beskikkelse af en advokat for sigtede i forbindelse med fravigelse af reglerne om forsvarerens og sigtedes rets til aktindsigt efter retsplejelovens § 729 c. Ændringen indebærer, at der oprettes en særskilt kreds af advokater, som kan beskikkes i sådanne sager, frem for – som i dag – at anvende den kreds af advokater, som efter retsplejelovens § 784, stk. 2, kan beskikkes i visse sager om indgreb i meddelelshemmeligheden. Der tilsigtes herved ingen ændringer i de respektive advokaters beføjelser. Formålet med den foreslåede ændring er at imødegå en eventuel risiko for en utilsigtet udbredelse af oplysninger om identiteten på de advokater, som beskikkes i sager om indgreb i meddelelshemmeligheden efter retsplejelovens § 784, stk. 2.

Endelig indeholder lovforslaget en række konsekvensændringer samt redaktionelle ændringer af retsplejeloven.

2. Sporing af skjult udbytte og andre midler

2.1. Gældende ret

2.1.1. Straffeprocessuelle tvangsindgreb før dom

I forbindelse med efterforskningen af en straffesag er det udgangspunktet, at politiet i sager, hvor det er relevant, sideløbende foretager en såkaldt finansiel efterforskning med henblik på at spore udbyttet fra den begåede kriminalitet. Den finansielle efterforskning skal således navnlig søge at få afdækket, hvilke aktiver en sigtet råder over, idet sådanne aktiver eventuelt vil kunne konfiskeres som udbytte eller i øvrigt inddrages til dækning af krav på erstatning, sagsomkostninger eller bøder, som pålægges i forbindelse med straffesagen.

Som led i den finansielle efterforskning kan politiet – som ved efterforskningen af sagen i øvrigt – under visse betingelser foretage en række tvangsindgreb, herunder bl.a. ransagning, edition og beslaglæggelse i henhold til retsplejelovens regler herom.

2.1.1.1. Ransagning

Politiets adgang til at foretage ransagning af lokaliteter og genstande er reguleret i retsplejelovens kapitel 73. Der sondres i retsplejelovens § 793 mellem på den ene side ransagning af boliger, husrum, dokumenter, papirer og lignende, samt indholdet af aflåste genstande, jf. bestemmelsens stk. 1, nr. 1, og på den anden side andre genstande samt lokaliteter uden for husrum, jf. bestemmelsens stk. 1, nr. 2.

Der sondres endvidere mellem de situationer, hvor en mistænkt har rådighed over den pågældende lokalitet eller genstand, og situationer, hvor lokaliteten eller genstanden er under en ikke mistænks rådighed.

Ved ransagning hos en mistænkt stilles der krav om, at den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og at ransagningen må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen, jf. retsplejelovens § 794, stk. 1.

Foretages ransagningen af de i retsplejelovens § 793, stk. 1, nr. 1, nævnte lokaliteter eller genstande, jf. ovenfor, kræves det tillige, at sagen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre frihedsstraf, eller at der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen eller genstande, der kan beslaglægges, kan findes ved ransagningen.

Ransagning hos en ikke mistænkt, der giver behørigt samtykke hertil, falder uden for retsplejelovens kapitel 73. Herudover må ransagning hos en ikke mistænkt kun ske, hvis efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængselsstraf, og der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen eller genstande, der kan beslaglægges, kan findes ved ransagningen, jf. retsplejelovens § 795, stk. 1.

Der kan ikke foretages ransagning af korrespondance mellem den mistænkte og en præst, læge, forsvarer, retsmægler eller advokat, som er undtaget fra vidnepligt efter retsplejelovens § 170, eller i de pågældende personers notater vedrørende den mistænkte. Der kan heller ikke foretages ransagning hos redaktører og redaktionelle medarbejdere af materiale, som de pågældende i henhold til retsplejelovens §§ 170 og 172 ikke har pligt til at afgive vidneforklaring om, jf. § 795, stk. 2.

Afgørelser om ransagning vedrørende de i § 793, stk. 1, nr. 2, nævnte genstande eller lokaliteter, som en mistænkt har rådighed over, træffes af politiet, mens afgørelse om ransagning i andre tilfælde (bortset fra ransagning hos en ikke mistænkt, der har givet samtykke hertil, jf. ovenfor) træffes af retten, jf. retsplejelovens § 796, stk. 1 og 2. Hvis undersøgelsens formål ville forspildes, hvis retskendelse skulle afventes (*periculum in mora*), kan politiet dog træffe afgørelse om at foretage ransagningen. I givet fald skal politiet, hvis den berørte person fremsætter anmodning herom, snarest muligt og senest inden 24 timer forelægge sagen for retten, der ved kendelse afgør, om indgrebet kan godkendes, jf. § 796, stk. 3. Hvis ransagningen er rettet mod lokaliteter eller genstande, som en mistænkt har rådighed over, og denne meddeler skriftligt samtykke til, at ransagningen foretages, kan beslutning om ransagning også foretages af politiet, jf. § 796, stk. 5.

Der gælder endvidere et grundlæggende krav om proportionalitet, jf. retsplejelovens § 797, samt krav om, at ransagning skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader, jf. retsplejelovens § 798.

Efter retsplejelovens § 799, stk. 1, kan ransagning foretages, uden at den mistænkte eller andre gøres bekendt hermed (hemmelig ransagning), såfremt dette er af afgørende betydning for efterforskningen, og efterforskningen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 om forbrydelse mod statens sikkerhed, statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, eller en overtrædelse af straffelovens § 180, § 183, stk. 1 og 2, § 183 a, § 186, stk. 1, § 187, stk. 1, § 191, § 192 a, stk. 2, § 192 b,

stk. 1-3 eller § 237 (det vil sige en række alvorlige forbrydelser med en strafferamme fra fængsel indtil 10 år til livstid, herunder bl.a. ildspåsættelse, salg af narkotika, grove overtrædelser af våbenlovgivningen og drab). Der kan dog ikke foretages hemmelig ransagning hos personer, der er undtaget fra vidnepligt efter retsplejelovens § 170 og 172.

Afgørelse om hemmelig ransagning træffes af retten ved kendelse, hvor der endvidere fastsættes et tidsrum på op til 4 uger, inden for hvilket ransagningen kan foretages. Hvis undersøgelsens formål ville forspildes, hvis retskendelse skulle afventes (*periculum in mora*), kan politiet dog træffe afgørelse om at foretage hemmelig ransagning. I givet fald skal politiet snarest muligt og senest inden 24 timer forelægge sagen for retten, der ved kendelse afgør, om indgrebet kan godkendes. Inden retten træffer afgørelse, skal der beskikkes en advokat for den, som ransagningen vedrører, og advokaten skal have lejlighed til at udtale sig. Efter afslutningen af ransagningen skal den pågældende underrettes om indgrebet, medmindre retten efter begæring fra politiet beslutter, at underretning skal undlades eller udsættes, f.eks. fordi underretning vil være til skade for efterforskningen, eller fordi hensynet til beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder taler imod underretning. Der henvises til retsplejelovens § 799, stk. 2.

Retten kan i øvrigt bestemme, at der inden for det fastsatte tidsrum for, hvornår ransagningen kan foretages, kan foretages gentagne hemmelige ransagninger, jf. retsplejelovens § 799, stk. 3.

2.1.1.2. Beslaglæggelse og edition

Politiets adgang til at foretage beslaglæggelse og edition er reguleret i retsplejelovens kapitel 74.

Beslaglæggelse er en rådighedsberøvelse af bestemte genstande eller en formue og kan i henhold til retsplejelovens § 801, stk. 1, foretages 1) til sikring af bevismidler, 2) til sikring af det offentliges krav på sagsomkostninger, konfiskation og bøde, 3) til sikring af forurettedes krav på tilbagelevering eller erstatning og 4) når tiltalte har unddraget sig sagens videre forfølgning.

Der sondres mellem genstande, som en mistænkt har rådighed over, og gods, som en mistænkt ejer, jf. retsplejelovens § 802, stk. 1 og 2.

Betingelserne for at beslaglægge gods, som en mistænkt har rådighed over, er, at den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og at der er grund til at antage, at genstanden kan tjene som bevis eller bør konfiskeres, eller ved lovovertrædelsen er frataget nogen, som kan kræve den tilbage, jf. retsplejelovens § 802, stk. 1.

Betingelserne for at beslaglægge gods, som en mistænkt ejer, er, at den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og at beslaglæggelse anses for nødvendig for at sikre det offentliges krav på sagsomkostninger, konfiskationskrav efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, og § 76 a, stk. 5, og § 77 a, 2. pkt., bødekraft eller forurettedes krav om erstatning i sagen, jf. retsplejelovens § 802, stk. 2.

Pålæg om edition, som er reguleret i retsplejelovens § 804, indebærer, at en ikke-mistænkt pålægges at forevise eller udlevere en genstand. Hvis en genstand udleveres efter pålæg om edition, finder reglerne om beslaglæggelse i § 803, stk. 1, tilsvarende anvendelse.

Der kan meddeles pålæg om edition, hvis der er grund til at antage, at en genstand, som den pågældende har rådighed over, kan tjene som bevis, bør konfiskeres eller ved lovovertrædelsen er frataget nogen, som kan kræve den tilbage. Dette gælder dog ikke, hvis der derved vil fremkomme oplysninger om forhold, som den pågældende ville være udelukket fra eller fritaget for at afgive forklaring om som vidne, jf. § 169-172. I praksis vedrører editionspligten ofte dokumenter og benyttes bl.a. til at pålægge f.eks. et pengeinstitut at udlevere oplysninger om eksistensen af en bankkonto.

Afgørelse om beslaglæggelse og edition træffes af retten ved kendelse, jf. retsplejelovens § 806, stk. 2. Som ved ransagning kan afgørelsen dog træffes af politiet, hvis der meddeles skriftligt samtykke, jf. § 806, stk. 7, eller hvis indgrebets øjemed ellers ville forspildes (*periculum in mora*), jf. § 807, stk. 3.

Der gælder for beslaglæggelse og edition ligesom for ransagning et proportionalitetsprincip, som er fastsat i retsplejelovens § 805. Edition, som traditionelt betragtes som et mere skånsomt alternativ til beslaglæggelse, skal anvendes, hvor dette middel må antages at være tilstrækkeligt.

2.1.2. Straffeprocessuelle tvangsindgreb efter dom

Straffeprocessuelle tvangsindgreb finder i almindelighed anvendelse i forbindelse med efterforskningen forud for tiltalerejsning og forberedelse af hovedforhandlingen. Reglerne om tvangsindgreb, herunder de ovenfor nævnte regler om ransagning, beslaglæggelse og edition, gælder således i almindelighed ikke, når der er afsagt dom i sagen.

Det følger dog af retsplejelovens § 1002, stk. 1, at reglerne i retsplejelovens kapitel 74 om beslaglæggelse til sikkerhed for det offentliges krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, og § 76 a, stk. 5, (såkaldt værdikonfiskation, herunder krav på konfiskation af et beløb svarende til udbyttet af en strafbar handling), bødekraft eller forurettedes krav på erstatning i sagen finder tilsvarende anvendelse, efter at dom er afsagt. Afgørelsen træffes af den ret, som har afsagt dommen i 1. instans.

Med hjemmel i retsplejelovens § 1002, stk. 1, kan aktiver, som politiet efter straffedommen bliver opmærksom på, at den domfældte er i besiddelse af, og som ikke allerede er beslaglagt og konfiskeret, f.eks. et større pengebeløb, således beslaglægges til dækning af det offentliges krav på sagsomkostninger, værdikonfiskation og bødekraft eller forurettedes krav på erstatning i sagen. Bestemmelsen rummer alene mulighed for at beslaglægge umiddelbart identificerbare aktiver. Der er således ikke mulighed for efter afsagt dom at foretage efterforskningsskridt ved hjælp af edition og ransagning med henblik på at undersøge, om den domfældte skulle være i besiddelse af aktiver, som politiet ikke hidtil har været bekendt med.

I forbindelse med rettens afgørelse om beslaglæggelse i medfør af retsplejelovens § 1002, stk. 1, skal retten træffe afgørelse om, hvordan det beslaglagte skal anvendes, jf. § 1002, stk. 1, 2. pkt., jf. § 807 d, stk. 2 og 3. Som udgangspunkt anvendes beslaglagt gods først til fyldestgørelse af forurettedes krav på erstatning, dernæst det offentliges krav på sagsomkostninger, dernæst krav på konfiskation og til sidst bødekraft. Retten kan undtagelsesvis træffe bestemmelse om en afvigende rækkefølge for fyldestgørelse, jf. § 807 d, stk. 2, 2. pkt.

Rettens afgørelse om anvendelse af beslaglagt gods har retsvirkning som udlæg, jf. retsplejelovens § 807 d, stk. 3, 3. pkt. Forældelsen af de krav, der søges dækket ved rettens afgørelse (udlægget), afbrydes derfor som udgangspunkt ved anklagemyndighedens begæring til retten om at træffe

afgørelse om anvendelse af det beslaglagte gods, jf. pkt. 3 nedenfor om forældelse af konfiskationskrav.

2.1.3. Inddrivelse

Det følger af retsplejelovens § 997, stk. 1, at politiet drager omsorg for straffedømmes fuldbyrdelse såvel med hensyn til straf som med hensyn til dommens øvrige bestemmelser, herunder erstatning til den skadelidte, for så vidt denne begærer det. Bøder, sagsomkostninger og konfiskationsbeløb, der er pålagt ved en straffedom, inddrives dog af restanceinddrivelsesmyndigheden, dvs. told- og skatteforvaltningen, jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 1365 af 19. december 2008 om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Idømte bøder, sagsomkostninger eller konfiskationsbeløb opkræves af politiet, når afgørelsen herom kan fuldbyrdes, jf. § 3 i bødebekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1022 af 17. oktober 2005). Hvis skyldneren ikke betaler det skyldige beløb inden den frist, der er fastsat, eller misligholder en eventuel afdragsordning, som politiet har givet tilladelse til, oversender politiet fordringen til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. bødebekendtgørelsens § 5.

Også forurettedes krav på erstatning fra domfældte i henhold til en straffedom kan ved manglende betaling ende hos restanceinddrivelsesmyndigheden, hvis staten yder erstatning til forurettede i henhold til lov nr. 688 af 28. juni 2004 om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser og dermed indtræder i forurettedes krav mod domfældte, jf. lovens § 17.

I det følgende beskrives restancemyndighedens muligheder for under inddrivelsen at afdække (skjulte) midler hos domfældte med henblik på dækning af de ovennævnte krav.

2.1.3.1. Restanceinddrivelsesmyndighedens beføjelser

I henhold til lov nr. 1333 af 19. december 2008 om inddrivelse af gæld til det offentlige forestår restanceinddrivelsesmyndigheden (told- og skatteforvaltningen) inddrivelse af fordringer, der opkræves eller inddrives af det offentlige, jf. lovens § 1, stk. 1, og § 2, stk. 1. Visse fordringer, herunder bøder, konfiskationer og sagsomkostninger, kan inddrives ved lønindeholdelse og udpantning (udlæg) jf. §§ 10 og 11 og bilag 1 til loven.

Efter skattekontrollovens § 1, stk. 1, har enhver pligt til at selvangive visse dele af sin formue. Selvangivelsespligten vedrører i praksis alene fast

ejendom i udlandet samt andre formueaktiver i udlandet, som – hvis de befandt sig i Danmark – ville være omfattet af en af de særlige indberetningspligter efter skattekontrollovens afsnit II. Bestemmelsen omfatter både fysiske og juridiske personer. På baggrund heraf har restanceinddrivelsesmyndigheden almindeligvis et vist kendskab til en skyldners aktiver. Dette kendskab omfatter dog ikke f.eks. private indbogenstande så som værdifulde malerier, meget dyre musikanlæg mv. Typisk vil restanceinddrivelsesmyndigheden først få kendskab hertil, hvis en skyldner oplyser herom, eller hvis de pågældende aktiver konstateres af en pantefoged i forbindelse med en udlægsforretning på skyldnerens bopæl, jf. nærmere lovforslagets pkt. 2.1.3.2. nedenfor.

Herudover har restanceinddrivelsesmyndigheden i et vist omfang hjemmel til at indhente oplysninger til brug for inddrivelsen af fordringer omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovens § 3, stk. 3. Efter denne bestemmelse kan restanceinddrivelsesmyndigheden hos andre offentlige myndigheder og hos pengeinstitutter samt hos Værdipapircentralen indhente oplysninger, der er nødvendige for restanceinddrivelsesmyndighedens opgavevaretagelse. Endvidere rummer bestemmelsen mulighed for, at restanceinddrivelsesmyndigheden kan indhente de oplysninger om skyldnerens forhold, som er af betydning for inddrivelsen, fra registre, der føres af offentlige myndigheder. Indhentelse af oplysninger skal ske under iagttagelse af reglerne i persondataloven og forvaltningsloven.

Den nævnte bestemmelse i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er en videreførelse af § 3, stk. 3, i lov nr. 429 af 6. juni 2005 om opkrævning og inddrivelse af visse fordringer. Det fremgår af de specielle bemærkninger til denne bestemmelse, at formålet hermed var at give restanceinddrivelsesmyndigheden adgang til hos de opremsede myndigheder at indhente oplysninger om skyldnerens økonomiske forhold, herunder bankindeståender, renteindtægter mv., værdipapirbeholdninger, arbejdsmæssige forhold, boligmæssige forhold mv., i det omfang sådanne oplysninger er en forudsætning for varetagelsen af inddrivelsesopgaven. Det fremgår videre, at der, for så vidt angår forslaget om adgang til at indhente oplysninger hos pengeinstitutter, alene er tale om, at restanceinddrivelsesmyndigheden kan rekvirere oplysninger svarende til dem, som pengeinstitutterne allerede skal indberette en gang om året til skattemyndighederne i medfør af skattekontrolloven, og at den eneste tilsigtede ændring var, at det som led i inddrivelsesarbejdet skal være muligt at

indhente aktuelle oplysninger i forbindelse med behandlingen af en konkret inddrivelsessag, jf. FT 2004-2005, Tillæg A, side 4651.

Udlæg for ydelser, der inddrives af restanceinddrivelsesmyndigheden, kan foretages af personer, der er bemyndiget dertil af restanceinddrivelsesmyndigheden. jf. § 3 i lov nr. 572 af 20. juni 2001 om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter mv. Sådanne personer betegnes som pantefogder.

Fogedretten træffer afgørelse om indsigelser mod udlæg, der fremsættes over for pantefogder, og pantefogeder kan henskyde tvivlsspørgsmål til fogedrettens afgørelse, selv om der ikke fremsættes indsigelser, jf. lovens § 6.

Det fremgår af lovens § 5, at udlæg, som foretages af pantefogder, sker efter reglerne i retsplejeloven kapitel 45 – 47, det vil sige de samme regler, som gælder for fogedrettens udlægsforretninger, jf. pkt. 2.1.3.2 nedenfor.

Pantefogder kan dog – i modsætning til fogedretten – ikke træffe beslutning om, at skyldneren ved politiets foranstaltning skal tages i forvaring i henhold til retsplejelovens § 497, stk. 2, jf. pkt. 2.1.3.2. nedenfor, ligesom pantefogder ikke uden bemyndigelse fra fogedretten må undersøge skyldnerens person, jf. lovens § 7, stk. 2 og 3.

2.1.3.2. Retsplejelovens regler om tvangsfuldbyrdelse af pengekrav

Tvangsfuldbyrdelse af pengekrav er reguleret i retsplejelovens tredje bog, fjerde afsnit.

Efter retsplejelovens § 478, stk. 2, kan der bl.a. ske udlæg for krav, som i lovgivningen er tillagt udpantningsret, hvilket bl.a. er tilfældet for bøder, konfiskationer og sagsomkostninger, jf. afsnit 2.1.3.1 ovenfor.

Det følger af retsplejelovens § 497, stk. 1, at skyldneren er forpligtet til at give de oplysninger, som fogedretten finder nødvendige til gennemførelsen af tvangsfuldbyrdelsen. Ved fuldbyrdelse af pengekrav skal skyldneren således give oplysning om sine og sin husstands økonomiske forhold. Det er fogedretten, der udøver skønnet over, hvor mange og hvor detaljerede oplysninger skyldneren skal give. Skyldneren har pligt til at oplyse, hvor dennes aktiver befinder sig, men har ikke en almindelig pligt til at

yde bistand til fuldbyrdelsen, jf. betænkning nr. 634/1971 om udlæg og udpantning, side 56.

Er skyldneren en forening, et selskab eller anden lignende juridisk person, har den direktør, der møder som repræsentant for denne, oplysningspligt om den juridiske persons forhold, jf. retsplejelovens § 494, stk. 4.

Undlader skyldneren at give de krævede oplysninger, kan fogedretten ved kendelse bestemme, at skyldneren ved politiets foranstaltning skal tages i forvaring, jf. § 497, stk. 2. Er den pågældende sigtet for et strafbart forhold, eller er der grundlag for at rejse sigtelse mod den pågældende, har denne imidlertid ikke pligt til at besvare spørgsmål, som kan have betydning ved bedømmelsen af det mulige strafbare forhold, jf. Østre Landsrets dom gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2000, side 479.

I medfør af retsplejelovens § 498, stk. 1, kan fogedretten endvidere undersøge skyldnerens husrum og gemmer samt hans eller hendes person, hvis sådan undersøgelse er nødvendig for gennemførelse af tvangsfuldbyrdelsen. Undersøgelsen kan således f.eks. omfatte skyldnerens bolig og andre lokaler, herunder forretningslokaler, som den pågældende disponerer over, samt skyldnerens bil, tegnebog og bankboks. Fogedretten kan anvende den til fuldbyrdelsen nødvendige magt. Politiet yder efter anmodning fogedretten bistand hertil, jf. retsplejelovens § 498, stk. 2.

2.1.3.3. Fuldbyrdelse af strafferetlige afgørelser i udlandet

Der findes en række internationale instrumenter, som giver mulighed for at anmode udenlandske myndigheder om bistand med henblik på at fuldbyrde de økonomiske krav, som følger af en straffedom.

Rådet for den Europæiske Union har vedtaget en række rammeafgørelser, som har til formål at indføre en forenklet procedure for fuldbyrdelse af afgørelser om henholdsvis beslaglæggelse, bødestraf og konfiskation i EU, jf. rammeafgørelse af 22. juli 2003 (2003/577/RIA) om indefrysning af formuegoder eller bevismateriale, rammeafgørelse af 24. februar 2005 (2005/214/RIA) om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestrafte og rammeafgørelse af 6. oktober 2006 (2006/783/RIA) om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på afgørelser om konfiskation. Den forenklede procedure skal sikre, at fuldbyrdelsen hurtigt kan ske i det land, hvor det pågældende bevismateriale eller formuegode eller den pågældende person befinder sig. Rammeafgørelserne indebærer, at afgørelser truffet i en EU-medlemsstat som udgangspunkt skal aner-

kendes af den medlemsstat, der skal gennemføre afgørelsen, uden yderligere formaliteter og gennemføre afgørelsen omgående på samme måde, som hvis der havde været tale om en national afgørelse. Rammeafgørelser er i Danmark gennemført ved lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union (lov nr. 1434 af 22. december 2004).

På grundlag af fællesnordiske forhandlinger er der gennemført en ensartet lovgivning i de nordiske lande om fuldbyrdelse af straf mv., jf. for Danmarks vedkommende lov nr. 214 af 31. maj 1963 om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf mv. Den lov finder anvendelse, i det omfang de særlige bestemmelser om fuldbyrdelse af straf mv. mellem de nordiske lande giver mere vidtgående adgang til fuldbyrdelse af straf mv. end reglerne i lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union, jf. § 1, stk. 3, i sidstnævnte lov. Omfattet af loven er bl.a. afgørelser om beslaglæggelse af en sigtets gods til sikring af bøde, konfiskation, sagsomkostninger eller erstatning.

Danmark har endvidere ratificeret Den europæiske konvention af 28. maj 1970 om straffedømmes internationale retsvirkninger, FN-konventionen af 20. december 1998 imod ulovlig handel mod narkotika og psykotrope stoffer samt Europarådets konvention af 8. december 1990 om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold i dansk ret. Konventionerne er inkorporeret i dansk ret ved lov nr. 740 af 18. juli 2005 om international fuldbyrdelse af straf mv., som efter omstændighederne kan finde anvendelse på afgørelser, der ikke kan fuldbyrdes efter lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union eller lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf mv., jf. ovenfor.

2.2. Rigsadvokatens anbefaling

Rigsadvokaten har i en udtalelse af 12. februar 2010 til Justitsministeriet (bilag 2 til lovforslaget) oplyst, at Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet (SØK) over for Rigsadvokaten har indstillet, at det overvejes, hvorvidt der kunne være behov for en yderligere styrkelse af indsatsen for at fratage de kriminelle udbyttet af økonomisk kriminalitet, således at eksempelvis reglerne om edition og ransagning skulle finde tilsvarende anvendelse, efter at dom er afsagt.

Om baggrunden for SØK's indstilling har Rigsadvokaten oplyst, at der på

grundlag af udmøntningsplanen for flerårsaftalen for politiet og anklagemyndigheden 2007-2010 hos SØK blev oprettet en tværfaglig enhed, der beskæftiger sig med sporing, beslaglæggelse og konfiskation af udbytte fra kriminalitet, herunder også efter straffesagens afslutning (sporingsgruppen).

Sporingsgruppens foreløbige arbejde har bl.a. vist, at der opstår situationer, hvor politiet efter dommen bliver bekendt med oplysninger om, at den domfældte muligvis har skjult udbytte eller andre aktiver i Danmark eller udlandet. Sådanne oplysninger kan eksempelvis stamme fra efterforskningen af andre straffesager eller fra hvidvaskunderretninger. I en række konkrete sager har SØK været forhindret i at foretage yderligere undersøgelser på baggrund af sådanne oplysninger, da efterforskningen ifølge SØK ville have krævet tvangsindgreb i form af edition og ransagning.

Rigsadvokaten har i den anledning anført, at det af udmøntningsplanen for flerårsaftalen for politiet og anklagemyndigheden 2007-2010 fremgår, at et af de prioriterede indsatsområder for anklagemyndigheden er indsatsen mod større økonomisk kriminalitet, og at der i den forbindelse er behov for at styrke indsatsen for at fratage de kriminelle udbyttet af den økonomiske kriminalitet, så det sikres, at det ikke kan betale sig at begå økonomisk kriminalitet. Det fremgår endvidere, at der derfor i alle sager skal være fokus på, at udbyttet fra kriminalitet beslaglægges og konfiskeres, så det sikres, at de kriminelle ikke har mulighed for at nyde udbyttet af kriminaliteten.

Rigsadvokaten har herudover mere generelt anført, at det er af stor betydning for straffedommes gennemslagskraft, at der findes de relevante og hensigtsmæssige redskaber med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af dommen også i relation til konfiskation, bøder, sagsomkostninger og erstatning.

Rigsadvokaten har endvidere påpeget, at det kan forekomme stødende, hvis personer, der dømmes til at betale store summer til dækning af krav på f.eks. bøder og sagsomkostninger, efterfølgende tilsyneladende er i stand til at opretholde en tilværelse, der forudsætter en betydelig økonomisk formåen, uden at det for myndighederne er muligt at opspore aktiver, der kan anvendes til dækning af de krav, der følger af dommen. Dette kan yderligere forstærkes i de tilfælde, hvor der er tale om konfiskationskrav, idet rettens afgørelse om konfiskation netop har til formål at

inddrage de gevinster, der uretmæssigt er opnået ved den begåede kriminalitet. Det kan således anføres, at det er uacceptabelt, hvis personer, der har begået grov økonomisk kriminalitet, kan skjule deres herved uretmæssigt opnåede gevinster, der kan være af betydelig størrelse, alene fordi politiets efterforskningsmuligheder efter dommens afsigelse er meget begrænsede.

Rigsadvokaten har endvidere anført, at visse oplysninger om den domfældtes mulige aktiver ikke altid vil kunne fremskaffes i forbindelse med efterforskningen af selve straffesagen, men først vil fremkomme på et senere tidspunkt, f.eks. i forbindelse med en hvidvaskunderretning eller efterforskningen af en straffesag mod en anden person. I sådanne tilfælde vil der sjældent være tale om så konkrete oplysninger, at der umiddelbart vil være mulighed for at foretage beslaglæggelse i medfør af retsplejelovens § 1002, stk. 1.

På den baggrund finder Rigsadvokaten, at det er velbegrundet at overveje en ændring af retsplejelovens § 1002, stk. 1, med henblik på at udvide mulighederne for efterforskning efter dommens afsigelse.

Rigsadvokaten har videre bemærket, at man bør være opmærksom på, at straffeprocessuelle tvangsindgreb traditionelt tager sigte mod på efterforskningsstadiet at indsamle oplysninger i sagen med henblik på eventuelt at drage den pågældende person strafferetligt til ansvar. Straffeprocessuelle tvangsindgreb udgør endvidere et indgreb i den pågældendes privatsfære. En eventuel fremtidig anvendelse af reglerne om ransagning og edition efter dom bør efter Rigsadvokatens opfattelse således under alle omstændigheder forudsætte, at der foreligger en vis kvalificeret mistanke om, at den pågældende skjuler aktiver, som vil kunne anvendes til dækning af de krav, der følger af en straffedom.

Endvidere har Rigsadvokaten bemærket, at det kan anføres, at visse af de af SØK beskrevne problemstillinger muligvis vil kunne afhjælpes ved at intensivere den finansielle efterforskning forud for dommen, herunder ved anvendelse af straffeprocessuelle tvangsindgreb i form af f.eks. ransagning og edition. Rigsadvokaten har dog samtidig påpeget, at dette forudsætter, at politiet under efterforskningen har oplysninger, der kan danne grundlag for en konkret mistanke om, at der findes skjulte aktiver.

Rigsadvokaten har i øvrigt bemærket, at der i visse tilfælde på baggrund af f.eks. en hvidvaskunderretning vil være grundlag for at iværksætte en

helt ny efterforskning om et muligt strafbart forhold, f.eks. skyldnersvig, og at der i visse tilfælde vil være mulighed for at anmode udenlandske myndigheder om at fuldbyrde dommen, hvis der er mistanke om, at der befinder sig aktiver i udlandet.

Det bør efter Rigsadvokatens opfattelse også indgå i overvejelserne, om mulighederne for opsporing af økonomiske midler med henblik på inddrivelse af krav, der udspringer af straffedomme, bør være mere omfattende end ved andre krav til det offentlige samt privatretlige krav.

Efter en samlet vurdering af de ovenfor nævnte hensyn har Rigsadvokaten fundet, at vægtige hensyn taler for at udvide adgangen til at identificere og opspore økonomiske aktiver med henblik på at inddrive skyldige beløb, der er blevet pålagt i anledning af straffedomme. Rigsadvokaten har på den baggrund anbefalet, at bestemmelsen i retsplejelovens § 1002, stk. 1, ændres, således at reglerne om edition og ransagning også kan finde anvendelse, efter at dom er afsagt, med henblik på at styrke mulighederne for at opspore skjult udbytte og andre aktiver, der kan dække de krav, der følger af straffedommen.

Rigsadvokaten har samtidig bemærket, at en sådan bestemmelse i praksis - blandt andet af ressourcemæssige hensyn - i givet fald navnlig tænkes anvendt i sager med større krav om bøder, konfiskation, sagsomkostninger eller erstatning og/eller i sager, hvor der er mistanke om f.eks. et betydeligt skjult udbytte.

2.3. Lovforslagets udformning

Justitsministeriet er enig med Rigsadvokaten i, at det ud fra kriminalpræventive hensyn er afgørende, at skjult udbytte fra kriminalitet og eventuelle andre aktiver, der kan anvendes til dækning af pengekrav, der følger af en straffedom, bliver opsporet og inddraget. Hertil kommer, at det som anført af Rigsadvokaten kan forekomme stødende, hvis personer, der dømmes til at betale store summer til dækning af krav på f.eks. bøder og sagsomkostninger, efterfølgende tilsyneladende er i stand til at opretholde en tilværelse, der forudsætter en betydelig økonomisk formåen, uden at det er muligt for myndighederne at opspore aktiver, der kan anvendes til at dække disse krav.

På den baggrund og under hensyn til oplysningerne om, at SØK i en række tilfælde, hvor der har været tegn på, at domfældte har skjulte aktiver i Danmark eller i udlandet, ikke har haft mulighed for at undersøge sagen

nærmere, kan Justitsministeriet tilslutte sig, at politiets muligheder for i forbindelse med en straffesag at spore skjult udbytte og andre aktiver bør styrkes ved, at der gives mulighed for at foretage ransagning og edition, efter at der er afsagt dom.

Justitsministeriet finder således på linje med Rigsadvokaten, at de eksisterende muligheder for at opspore skjult udbytte og andre aktiver ikke i forbindelse med politiets efterforskning under straffesagens forberedelse, restancemyndighedens inddrivelsesforanstaltninger og foranstaltninger i henhold til internationale instrumenter vedrørende fuldbyrdelse af straffetlige afgørelser i udlandet er fuldt tilstrækkelige til at varetage de ovennævnte hensyn.

Justitsministeriet kan samtidig tilslutte sig, at en adgang til ransagning og edition efter, at der er afsagt dom, bør være betinget af en vis formodning om, at den pågældende er i besiddelse af skjult udbytte eller andre aktiver, som vil kunne anvendes til dækning af de krav, der følger af en strafdom. Det foreslås på den baggrund, at ransagning eller edition efter afsagt dom betinges af, at der foreligger bestemte grunde til at antage, at der ved ransagning eller pålæg om edition kan findes genstande eller værdier, som kan beslaglægges til sikkerhed for det offentlige krav på sagsomkostninger, konfiskation eller bøder eller forurettedes krav på erstatning.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 7.

3. Forældelse af konfiskationskrav

3.1. Gældende ret

Forældelse af konfiskationskrav reguleres af straffelovens § 97 a, som også regulerer forældelse af bødekrav. Det fremgår således af § 97 a, stk. 1, at hvis der ikke forinden er indgivet begæring om udpantning, bortfalder en bøde efter 5 år, når bøden ikke overstiger 10.000 kr., og efter 10 år, når bøden overstiger 10.000 kr. Efter bestemmelsens stk. 3 forældes konfiskationskrav som udgangspunkt efter 5 år, medmindre der forinden er indgivet begæring om udlæg. Fristen kan dog ved retskendelse forlænges indtil 10 år. Spørgsmålet herom indbringes for retten af anklagemyndigheden.

Forældelsesfristerne regnes fra det tidspunkt, hvor afgørelsen efter lovgivningens almindelige regler kunne fuldbyrdes. I fristerne medregnes

ikke den tid, i hvilken fuldbyrdelse er udsat ved betinget dom eller betinget benådning, jf. bestemmelsens stk. 4.

3.2. Tidligere overvejelser i Straffelovrådet

Bestemmelsen i § 97 a, stk. 3, om forældelse af konfiskationskrav blev indføjet ved lov nr. 248 af 9. juni 1967. I samme forbindelse blev den hidtil gældende forældelsesfrist for bøder på 5 år ændret således, at forældelsesfristen fremover skulle afhænge af bødebeløbets størrelse (3 år for bøder under 3.000 kr. og 5 år for bøder over 3.000 kr.).

Forslaget til den pågældende lovændring byggede på Straffelovrådets betænkning nr. 433/1966 om strafferetlig forældelse mv. I betænkningen anførte Straffelovrådet, at der ved fastsættelse af forældelsesfristen for konfiskationskrav i hovedsagen må anlægges samme principielle synspunkter som ved fastsættelse af fristen for bødeforældelse. Fristen skal således på den ene side hindre, at den dømte udsættes for inddrivelseskridt urimeligt lang tid efter dommen, og på den anden side skal fristen være så lang, at den regelmæssigt giver mulighed for konfiskationskravets inddrivelse på en rimelig måde, herunder navnlig gennem forsvarlige afdragsordninger. Straffelovrådet påpegede dog samtidig, at man som argument for at fastsætte en noget længere frist ved konfiskationsbeløb end ved bødebeløb, kunne anføre, dels at konfiskationsbeløbene typisk er større, dels at der ikke til dem er knyttet nogen subsidiær forvandlingsstraf.

Ud fra disse synspunkter og under hensyntagen til det ønskelige i at opnå i hovedsagen ensartede regler på dette punkt i de nordiske lande foreslog rådet en almindelig forældelsesfrist på 5 år. Med henblik på enkelte meget store konfiskationsbeløb, herunder navnlig konfiskerede udbytter, som måtte påregnes at forekomme, foreslog rådet endvidere en supplerende regel, hvorefter retten enten straks ved dommen eller senere ved kendelse kan fastsætte en længere frist, dog højst 10 år. Der henvises til side 30 i betænkning nr. 433/1966.

Bestemmelsen i § 97 a, stk. 1, om forældelse af bødekrav fik sin nuværende udformning ved lov nr. 364 af 24. maj 2005. I Straffelovrådets betænkning nr. 1441/2004 om visse forældelsesretlige spørgsmål, der lå til grund for det pågældende lovforslag, konstaterede Straffelovrådet, at der kan opstå situationer, hvor større bøder hverken kan inddrives eller afdrages inden forældelsesfristens udløb. Straffelovrådet anførte samtidig, at afgørelsen af, om de gældende maksima på 3 og 5 år for bødeforældel-

se burde opretholdes eller ændres, fortsat måtte bero på en afvejning af på den ene side hensynet til, at vedkommende ikke i urimelig lang tid efter tidspunktet, hvor dommen eller vedtagelsen kunne fuldbyrdes, udsættes for inddrivelseskridt, og på den anden side det ønskelige i, at fristen har en sådan længde, at fuldbyrdelse af bødeførelsen efter dens principale indhold, dvs. uden bødeforvandling, regelmæssigt bliver mulig og kan gennemføres under hensyn til den pågældendes økonomiske forhold.

Rådet fandt, at problemet vedrørende de større bøder bedst kunne løses ved, at forældelsesfristen blev fastsat til 10 år for bøder over 10.000 kr. Rådet foreslog samtidig, at bøder indtil 10.000 kr. blev undergivet en 5-årig forældelsesfrist, jf. side 90f i betænkning nr. 1441/2004.

Spørgsmålet om en eventuel tilsvarende ændring af straffelovens § 97 a, stk. 3, om forældelse af konfiskationskrav ses ikke at være overvejet i forbindelse med lovændringen.

Som illustreret ovenfor er retstilstanden herefter, at bødekrav der ikke overstiger 10.000 kr. bortfalder efter 5 år, mens bøder over 10.000 kr. først forældes efter 10 år, jf. § 97 a, stk. 1. I modsætning hertil forældes konfiskationskrav – uanset størrelsen – efter 5 år, medmindre retten fastsætter en længere forældelsesfrist på op til 10 år, jf. straffelovens § 97 a, stk. 3.

3.3. Rigsadvokatens anbefaling

Rigsadvokaten har i sin udtalelse af 12. februar 2010 til Justitsministeriet (bilag 2 til dette lovforslag) givet udtryk for den opfattelse, at de hensyn, som Rigsadvokaten har anført til støtte for en ændring af retsplejelovens § 1002, stk. 1, jf. punkt. 2.2 ovenfor, også taler for en ændring af bestemmelsen i straffelovens § 97 a, stk. 3, om bortfald af konfiskationskrav. Rigsadvokaten finder det således rigtigst, at reglerne om forældelse af konfiskationskrav bringes på linje med reglerne om forældelse af bødekrav.

Rigsadvokaten har i den forbindelse henvist til, at rettens afgørelse om konfiskation bl.a. har til formål at inddrage de gevinster, der uretmæssigt er opnået ved den begåede kriminalitet, og at de hensyn, der taler for en lang forældelsesfrist for så vidt angår bødekrav, i mindst samme grad taler for en lang frist for forældelse af konfiskationskrav. Endvidere henleder Rigsadvokaten opmærksomheden på, at en sådan ligestilling af reglerne om bortfald af bødekrav og af konfiskationskrav også tidligere har

været anbefalet af Straffelovrådet, jf. også pkt. 3.1 ovenfor. Rigsadvokaten har endvidere henvist til, at konfiskationskrav ofte udgør større beløb end idømte bøder, hvilket efter Rigsadvokatens opfattelse taler for, at forældelsesfristen for konfiskationskrav bør have mindst samme længde som fristen for bortfald af bødekraV. Endelig har Rigsadvokaten påpeget, at der ikke er knyttet nogen subsidiær forvandlingsstraf til konfiskationsbeløb.

Rigsadvokaten har på den baggrund anbefalet, at straffelovens § 97 a, stk. 3, ændres, således at forældelse først indtræder 10 år efter endelig dom, hvis der er tale om konfiskation af større beløb, f.eks. 10.000 kr. svarende til beløbsgrænsen for så vidt angår bøder, jf. straffelovens § 97 a, stk. 1, nr. 2.

3.4. Lovforslagets udformning

Justitsministeriet kan ligesom Rigsadvokaten tilslutte sig Straffelovrådets synspunkt om, at hensynene bag fastsættelse af forældelsesfristen for bødekraV som udgangspunkt er de samme som for fastsættelse af forældelsesfristen for konfiskation, jf. punkt 3.2 ovenfor. Dette taler efter Justitsministeriets opfattelse i sig selv for, at reglerne om forældelse af konfiskationskrav bringes på linje med reglerne om forældelse af bøder. Endvidere finder Justitsministeriet i lighed med Rigsadvokaten, at en sådan ændring harmonerer med de hensyn, der taler for at forbedre mulighederne for opsporing af skjult udbytte og andre aktiver til opfyldelse af de kraV, som følger af en dom i en straffesag, jf. punkt 2 ovenfor.

Justitsministeriet foreslår på den baggrund en ændring af straffelovens § 97 a, stk. 3, således at forældelse af konfiskationskrav indtræder 5 år efter endelig dom for så vidt angår konfiskationskrav på op til 10.000 kr. og 10 år efter endelig dom, hvis der er tale om konfiskationskrav over 10.000 kr.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1 og 2.

4. Hemmelig beslaglæggelse i forbindelse med hemmelig ransagning

4.1. Gældende ret

Som det også fremgår af punkt 2.1.1.1 ovenfor, kan ransagning foretages, uden at den mistænkte eller andre gøres bekendt hermed (hemmelig ransagning), såfremt dette er af afgørende betydning for efterforskningen, og hvis efterforskningen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 om forbrydelse mod statens sikkerhed, statsforfatningen

og de øverste statsmyndigheder, eller visse andre alvorlige forbrydelser med en strafferamme fra fængsel indtil 10 år til livstid, herunder bl.a. ildspåsættelse, salg af narkotika, grove overtrædelser af våbenlovgivningen og drab.

Om baggrunden for bestemmelsen kan det oplyses, at en arbejdsgruppe under Justitsministeriet i marts 1995 afgav en handlingsplan med en række forslag til bekæmpelse af organiseret kriminalitet og rockerkriminalitet, herunder f.eks. narkotikakriminalitet. Arbejdsgruppen anbefalede bl.a., at der indførtes lovgivning om politiets adgang til hemmelig ransagning og beslaglæggelse. På den baggrund og med udgangspunkt i Strafferetsplejeudvalgets forslag i betænkning nr. 1159 om ransagning under efterforskning fra 1989 blev § 799 om hemmelig ransagning indsat i retsplejeloven ved lov nr. 411 af 10. juni 1997.

Bestemmelsens oprindelige anvendelsesområde blev i forbindelse med anti-terrorpakke I og II (lov nr. 378 af 6. juni 2002 og lov nr. 542 af 8. juni 2006) udvidet, så flere typer af straffelovovertrædelser blev omfattet. Endvidere blev der med anti-terrorpakke I indført mulighed for, at retten inden for en nærmere afgrænset periode på indtil 4 uger ved kendelse kan tillade politiet at foretage gentagne hemmelige ransagninger, jf. § 799, stk. 3.

Om mulighederne for beslaglæggelse under hemmelig ransagning blev det i bemærkningerne til forslaget til lov nr. 411 af 10. juni 1997 anført, at det normalt ikke vil være muligt at holde et sådant indgreb hemmeligt for den, som indgrebet er rettet imod, idet der efter beslaglæggelsen således vil mangle en eller flere genstande hos den pågældende. Ifølge bemærkningerne er Justitsministeriet imidlertid bekendt med, at det er forekommet, at beslaglæggelse i et vist omfang er gennemført hemmeligt, f.eks. som led i efterforskningen i narkotikasager, hvor der er sket udskiftning af narkotika med et ufarligt pulver. En sådan udskiftning af stoffet er i princippet en beslaglæggelse. Det følger videre af bemærkningerne, at hjemmelen til at hemmeligholde sådan beslaglæggelse findes i retsplejelovens § 748, stk. 1, 2. pkt., sammenholdt med § 748, stk. 5-6. Efter disse bestemmelser skal sigtede ikke underrettes om retsmøder med henblik på at opnå rettens forudgående kendelse om beslaglæggelse, ligesom retten på begæring kan bestemme, at sigtede ikke skal underrettes om et retsmøde til godkendelse af et allerede foretaget indgreb, såfremt f.eks. hensynet til sagens opklaring gør det påkrævet. Der henvises til

punkt 5.4.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 198 fremsat den 28. november 1996.

4.2. Politiets Efterretningstjenestes anbefaling

Justitsministeriets har den 14. september 2010 oversendt en redegørelse om erfaringerne med den lovgivning, som blev indført i forbindelse med anti-terrorpakke I og II (lov nr. 378 af 6. juni 2002 og lov nr. 542 af 8. juni 2006), til Folketingets Retsudvalg, jf. REU bilag 699 (Alm. del). Til brug for redegørelsen har Politiets Efterretningstjeneste afgivet en udtalelse om erfaringerne med retsplejelovens § 799, stk. 3, hvorefter retten ved kendelse kan tillade politiet at foretage flere enkeltstående hemmelige ransagninger inden for en nærmere afgrænset periode på indtil 4 uger.

Politiets Efterretningstjeneste har i sin udtalelse tilkendegivet, at gentagne hemmelige ransagninger er et særdeles relevant efterforskningsmiddel f.eks. i tilfælde, hvor politiet har fået kendskab til, at der hos en mistænkt befinder sig eller vil blive leveret genstande, som skal anvendes til at begå terrorhandlinger, og hvor disse genstande ikke findes ved den første ransagning. Politiets Efterretningstjeneste har i den forbindelse påpeget, at der som led i hemmelige ransagninger i særlige tilfælde vil kunne være et behov for at foretage en hemmelig beslaglæggelse, eksempelvis med henblik på at kunne undersøge en genstand nærmere.

Politiets Efterretningstjeneste er opmærksom på, at det i forarbejderne til lov nr. 411 af 10. juni 1997 er forudsat, at der kan ske hemmelig beslaglæggelse i forbindelse med en hemmelig ransagning. Efterretningstjenesten finder imidlertid, at der er anledning til at overveje at indsætte en udtrykkelig bestemmelse i retsplejeloven om adgang til at foretage hemmelig beslaglæggelse i forbindelse med en hemmelig ransagning.

4.3. Lovforslagets udformning

Uanset at det som anført allerede er forudsat i forarbejderne til retsplejelovens regler om hemmelig ransagning, at der i visse tilfælde også kan ske beslaglæggelse, uden at vedkommende gøres bekendt med det, er Justitsministeriet enig i, at der bør indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om adgang til at foretage hemmelig beslaglæggelse i forbindelse med hemmelig ransagning.

Den foreslåede bestemmelse er udformet således, at det udtrykkeligt fremgår, at det er en betingelse for at foretage hemmelig beslaglæggelse, at det sker i forbindelse med hemmelig ransagning. Heri ligger, at heme-

lig beslaglæggelse kun kan ske, når de betingelser, der gælder for at foretage hemmelig ransagning, jf. punkt 4.1 ovenfor, er opfyldt. Det foreslås endvidere som en yderligere betingelse, at den hemmelige beslaglæggelse skal være af afgørende betydning for efterforskningen.

Endvidere foreslås det, at der skal gælde de samme processuelle regler for hemmelig beslaglæggelse som for hemmelig ransagning i henhold til retsplejelovens § 799, stk. 2. Disse regler, som er beskrevet nærmere i næstsidste afsnit under punkt 2.1.1.1, betyder navnlig, at retten skal træffe afgørelse om hemmelig beslaglæggelse eller godkende denne efterfølgende, at der skal beskikkes en advokat for den, som indgrebet vedrører, og at der efterfølgende skal gives underretning om indgrebet, medmindre retten efter begæring fra politiet beslutter, at underretning skal undlades eller udsættes, f.eks. fordi underretning vil være til skade for efterforskningen, eller fordi hensynet til beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder taler imod underretning.

Det bemærkes, at det følger af retsplejelovens § 799, stk. 1, 2. pkt., at hemmelig ransagning ikke kan gennemføres hos personer, der er undtaget fra vidnepligt efter retsplejelovens § 170 om præster, læger, forsvarere, retsmæglere og advokater eller § 172 om redaktører og redaktionelle medarbejdere. Det udelukker også muligheden for efter den foreslåede bestemmelse at foretage hemmelig beslaglæggelse hos de nævnte personer.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 6.

5. Beskikkelse af advokater i forbindelse med fravigelse af reglerne om forsvarerens og sigtedes ret til aktindsigt.

5.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 729 c, stk. 1, kan retten efter anmodning fra politiet bestemme, at reglerne om forsvarerens og sigtedes ret til aktindsigt efter §§ 729 a og 729 b fraviges, hvis det er påkrævet af hensyn til fremmede magter, statens sikkerhed, sagens opklaring, tredjemands liv eller helbred, efterforskning af en anden verserende sag om en lovovertrædelse, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, eller som udgør en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13, eller beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder. Afgørelsen træffes ved kendelse, jf. § 729 c, stk. 4.

Det følger af § 729 c, stk. 5, at der, inden retten træffer afgørelse, skal beskikkes en advokat for sigtede, og advokaten skal have lejlighed til at udtale sig. Det fremgår endvidere, at advokaten beskikkes fra den særlige kreds af advokater, der er nævnt i § 784, stk. 2.

Efter retsplejelovens § 784, stk. 1, skal der, inden retten træffer afgørelse efter § 783 (om indgreb i meddelelshemmeligheden), beskikkes en advokat for den, som indgrebet vedrører, og advokaten skal have lejlighed til at udtale sig. Angår efterforskningen en overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13, beskikkes advokaten fra den særlige kreds af advokater, som er nævnt i stk. 2.

Det fremgår af § 784, stk. 2, at justitsministeren for hver landsrets område antager et antal advokater, der kan beskikkes i de i stk. 1, 2. pkt., nævnte sager, og at justitsministeren fastsætter nærmere regler om de pågældende advokaters vagtordninger, om vederlag for at stå til rådighed og om sikkerhedsmæssige spørgsmål, herunder godkendelse af sekretærhjælp. Der er i henhold hertil udstedt bekendtgørelse nr. 322 af 25. juni 1985 om advokater, der kan beskikkes i visse sager om indgreb i meddelelshemmeligheden.

Retsplejelovens § 729 c blev indsat ved lov nr. 215 af 31. marts 2004, men er med enkelte redaktionelle ændringer en videreførelse af den dagældende § 745 b, som blev indsat ved lov nr. 436 af 10. juni 2003.

Som det fremgår af Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 23. april 2004 om politiets håndtering af sager efter retsplejelovens § 745 b (nu § 729 c) om begrænsning af forsvarerens adgang til aktindsigt, har Justitsministeriet herefter antaget et yderligere antal advokater efter retsplejelovens § 784, stk. 2, til behandling af sager efter retsplejelovens § 729 c. Idet der i denne type af sager kan være tale om information af meget følsom karakter, er de pågældende advokater blevet sikkerhedsgodkendt til og med klassifikationsgraden HEMMELIGT af Politiets Efterretningstjeneste, jf. Statsministeriets cirkulære nr. 204 af 7. december 2001.

Oplysningerne om identiteten på de advokater, der er antaget i medfør af retsplejelovens § 784, stk. 2, herunder til behandling af sager efter § 729 c, er ikke offentligt tilgængelige. Baggrunden herfor er, at såfremt disse oplysninger måtte blive almindeligt kendt, ville dette udgøre en risiko for en utilbørlig påvirkning af de pågældende personer med henblik på eventuelt at kunne opnå adgang til klassificerede oplysninger. Det er således

Justitsministeriets opfattelse, at oplysningerne ikke er undergivet aktindsigt, jf. offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 1, hvoraf det bl.a. fremgår, at retten til aktindsigt kan begrænses i det omfang, det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til statens sikkerhed.

Der kan i den forbindelse henvises til Østre Landsrets kendelse af 5. januar 2005 refereret i Ugeskrift for Retsvæsen, side 1128, hvor landsretten fandt det påkrævet af hensyn til statens sikkerhed, at en forsvarer i en sag om terrorisme i medfør af retsplejelovens § 729 c, stk. 1, fik begrænset sin aktindsigt i nogle kendelser om indgreb i meddelelshemmeligheden (aflytning), således at enhver oplysning i de pågældende kendelser, som kunne tjene til identifikation af embede, sagsnummer og deltagende personer, blev udeladt.

5.2. Politiets Efterretningstjenestes anbefaling

Politiets Efterretningstjeneste har over for Justitsministeriet påpeget, at indsættelsen af § 745 b (nu § 729 c) i retsplejeloven i 2003 har betydet, at de advokater, der tidligere alene blev anvendt i sager om indgreb i meddelelshemmeligheden i forbindelse med efterforskning angående overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13 om terrorisme mv., jf. retsplejelovens § 784 – og dermed i praksis de sager, der efterforskes af Politiets Efterretningstjeneste – nu også beskikkes i sager om fravigelse af forsvarerens og sigtedes adgang til aktindsigt efter retsplejelovens § 729 c.

Politiets Efterretningstjeneste har endvidere oplyst, at dette i praksis har betydet, at der er sket en betydelig udbredelse af identiteten på de nævnte advokater. Årsagen hertil er bl.a., at flere politikredse efterforsker alvorlig organiseret kriminalitet, således at der kan være grundlag for at anvende retsplejelovens § 729 c. På denne baggrund videregives identiteten på de nævnte advokater, herunder de advokater der er beskikket i forbindelse med efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13, til et stigende antal personer, således at det bliver vanskeligt at beskytte identiteten på advokaterne.

Politiets Efterretningstjeneste har samtidig påpeget, at det er af afgørende betydning for efterretningstjenestens arbejde, at de oplysninger, som advokaterne bliver bekendt med i forbindelse med behandlingen af indgreb i meddelelshemmeligheden i sager om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13 om terrorisme mv., jf. retsplejelovens § 784, ikke videregives til uvedkommende, og at en offentliggørelse af advokaternes

identitet ville medføre en konkret risiko for, at de pågældende kunne udsættes for utilbørlig påvirkning.

Politiets Efterretningstjeneste har på den baggrund anbefalet, at retsplejeloven ændres således, at der ikke i retsplejelovens § 729 c henvises til advokater udpeget i medfør af § 784, stk. 2.

5.3. Lovforslagets udformning

Justitsministeriet kan tilslutte sig Politiets Efterretningstjenestes synspunkt om vigtigheden af at hemmeligholde identiteten på advokater, der beskikkes i sager om indgreb i meddelelshemmeligheden i forbindelse med efterforskning angående overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13 om terrorisme mv.

Med henblik på at imødegå risikoen for, at der ved anvendelsen af den samme kreds af advokater i forbindelse med behandling af sager efter retsplejelovens § 729 c kan ske en utilsigtet udbredelse af de pågældende advokaters identitet, foreslås det, at der bliver oprettet en ny særskilt kreds af advokater til brug for sager efter retsplejelovens § 729 c. Der tilsigtes i øvrigt ingen ændringer i de respektive advokaters beføjelser.

Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke vil være noget til hinder for, at advokater udpeget i medfør af straffelovens § 784, stk. 2, tillige kan udpeges til at medvirke ved behandlingen af sager efter § 729 c.

Justitsministeriet vil, hvis lovforslaget vedtages, fastsætte nærmere administrative regler til etablering af en yderligere kreds af særlige advokater, herunder regler om de pågældendes advokaters vagtordning, om vederlag for at stå til rådighed og om sikkerhedsmæssige spørgsmål.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 1 og 2.

6. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning.

7. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

8. De administrative konsekvenser for borgere

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

9. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

10. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

11. Hørte myndigheder mv.

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, HK-Landsklubben Danmarks Domstole, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Rigspolitiet, Politiforbundet i Danmark, HK-Landsklubben for Politiet, Datatilsynet, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Institut for Menneskerettigheder, Retssikkerhedsfonden, Amnesty International og Dansk Retspolitisk Forening.

12. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen af betydning
Økonomiske konsekvenser for erhvervs- livet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for er- hvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for bor- gerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 og 2 (§ 97 a, stk. 1 og 3)

De foreslåede bestemmelser indebærer, at forældelsesfristen for konfiskationskrav forlænges fra 5 til 10 år, når konfiskationskravet overstiger 10.000 kr. Konfiskationskrav indtil 10.000 kr. forældes fortsat efter 5 år, men den hidtil gældende mulighed for ved dommen eller ved efterfølgende kendelse at fastsætte en frist på indtil 10 år bortfalder.

Forældelsesfristerne for konfiskationskrav sidestilles herved med de gældende forældelsesfrister for bøder. Forældelsesfristerne afbrydes efter den foreslåede affattelse af straffelovens § 97 a, stk. 1, som hidtil både for bøder og konfiskationskrav ved begæring om udlæg. Ved udlæg foretaget af pantefogden i henhold til § 3 i lov om fremgangsmåden ved indrivelse af skatter og afgifter mv. afbrydes forældelsesfristen ved udlægsforretningens foretagelse, jf. herved forældelseslovens § 18, stk. 2. Ændringen af formuleringen ”begæring om udpantning” til ”begæring om udlæg” for så vidt angår bøder er alene udtryk for en sproglig modernisering.

Der henvises i øvrigt til punkt 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1 og 2 (§ 729, stk. 5 og 6)

Med de foreslåede bestemmelser etableres der en særlig kreds af advokater til brug for sager om fravigelse af forsvarerens og sigtedes ret til aktindsigt efter retsplejelovens § 729 c. Som konsekvens heraf udelades henvisningen i § 729 c til den særlige kreds af advokater i § 784, stk. 2, som herefter vil være forbeholdt sager om indgreb i meddelelshemmeligheden i forbindelse med efterforskning vedrørende overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

Der tilsigtes i øvrigt ingen ændringer af de beføjelser, som er tillagt de pågældende advokater. Der vil i øvrigt ikke være noget til hinder for, at en advokat, der efter § 784, stk. 2, er udpeget til at medvirke ved behandlingen af sager om indgreb i meddelelshemmeligheden i forbindelse

med efterforskning vedrørende overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13, tillige kan udpeges efter den foreslåede bestemmelse i § 729 c, stk. 6, til at medvirke ved behandlingen af sager om fravigelse af forsvarerens og sigtedes ret til aktindsigt

Hvis lovforslaget vedtages, vil justitsministeren fastsætte nærmere administrative regler til etablering af kredsen af særlige advokater i henhold til den foreslåede § 729 c, stk. 6, herunder regler om de pågældendes advokaters vagtordning, om vederlag for at stå til rådighed og om sikkerhedsmæssige spørgsmål.

Der henvises i øvrigt til punkt 5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3 (§ 747, stk. 2, nr. 2)

Ved lov nr. 1561 af 20. december 2006 om ændring af retsplejeloven fik retsplejelovens § 747, stk. 2, nr. 2, sin nuværende affattelse. Det fremgår af bestemmelsen, at der efter anmodning afholdes retsmøde, når det er påkrævet for at sikre bevis, som ikke uden *uvæsentlig* ulempe eller forsinkelse vil kunne føres for den dømmende ret. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen (lovforslag nr. L 44, 2006-07), at det var hensigten at opretholde den hidtidige adgang til at begære anticiperet bevisførelse i medfør af retsplejelovens § 747, 2. pkt. Inden gennemførelsen af lov nr. 1561 af 20. december 2006 fremgik det af retsplejeloven § 747, 2. pkt., at der efter anmodning afholdes retsmøde, når det er påkrævet for at sikre bevis, som det ellers må frygtes vil gå tabt, eller som ikke uden *væsentlig* ulempe eller forsinkelse vil kunne føres umiddelbart for den dømmende ret, eller når det må antages at være af betydning for efterforskningen eller af hensyn til en offentlig interesse.

Med den foreslåede ændring bringes lovens ordlyd således i overensstemmelse med intentionen bag loven.

Til nr. 4 (§ 784, stk. 2)

Der er tale om en sproglig præcisering. Ordet *herunder* er tilføjet den hidtil gældende bestemmelse med henblik på at tydeliggøre, at bemyndigelsen ikke er begrænset til fastsættelse af regler om de pågældende advokaters vagtordninger, om vederlag for at stå til rådighed og om sikkerhedsmæssige spørgsmål, men også omfatter fastsættelse af andre relevante

regler om de pågældende advokater. Endvidere er formuleringen *herunder om godkendelse af sekretærhjælp* udeladt, idet den allerede er dækket af bestemmelsen i øvrigt. Bestemmelsen bringes dermed på linje med formuleringen af bemyndigelsesbestemmelsen i udlændingelovens § 45 j. Samme formulering er anvendt i den foreslåede § 729 c, stk. 6.

Til nr. 5 (§ 799, stk. 1)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af ændringen af straffelovens § 192 a ved lov nr. 501 af 12. juni 2009.

Retsplejelovens § 799, stk. 1, om hemmelig ransagning indeholder en henvisning til straffelovens § 192 a, stk. 2. Inden vedtagelsen af lov nr. 501 af 12. juni 2009 (bandepakken) vedrørte straffelovens § 192 a, stk. 2, overtrædelser af våbenlovgivningen vedrørende særdeles farlige våben og eksplosivstoffer.

Med vedtagelsen af lov nr. 501 af 12. juni 2009 blev straffelovens § 192 a ændret således, at alle overtrædelser af våbenlovgivningen vedrørende skydevåben og særdeles farlige våben og eksplosivstoffer under særlig skærpende omstændigheder blev omfattet af stk. 1. Øvrige overtrædelser af våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder blev omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 2. Konsekvenserne for adgangen til hemmelig ransagning blev ikke overvejet i den forbindelse.

Med den foreslåede ændring vil der kunne foretages hemmelig ransagning, når det er af betydning for efterforskningen, at ransagning foretages, uden at den mistænkte eller andre gøres bekendt hermed, hvis efterforskningen angår overtrædelser af våbenlovgivningen vedrørende våben eller eksplosivstoffer, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade. Det svarer til retstilstanden før gennemførelsen af lov nr. 501 af 12. juni 2009.

Til nr. 6 (§ 807 e)

Med den foreslåede bestemmelse indføres der en udtrykkelig hjemmel til at foretage hemmelig beslaglæggelse i forbindelse med hemmelig ransagning. Hemmelig beslaglæggelse vil således forudsætte, at det sker i forbindelse med hemmelig ransagning. Heri ligger, at hemmelig beslaglæggelse kun kan ske, når de betingelser, der gælder for at foretage hemmelig ransagning, jf. punkt 4.1 ovenfor, er opfyldt. Det foreslås endvidere

som en yderligere betingelse, at den hemmelige beslaglæggelse skal være af afgørende betydning for efterforskningen.

Endvidere foreslås det, at der skal gælde de samme processuelle regler for hemmelig beslaglæggelse som for hemmelig ransagning i henhold til retsplejelovens § 799, stk. 2. Det betyder navnlig, at retten skal træffe afgørelse om hemmelig beslaglæggelse eller godkende denne efterfølgende, at der skal beskikkes en advokat for den, som indgrebet vedrører, og at der efterfølgende skal gives underretning om indgrebet, medmindre retten efter begæring fra politiet beslutter, at underretning skal undlades eller udsættes, f.eks. fordi underretning vil være til skade for efterforskningen, eller fordi hensynet til beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder taler imod underretning.

Det bemærkes, at det følger af retsplejelovens § 799, stk. 1, 2. pkt., at hemmelig ransagning ikke kan gennemføres hos personer, der er undtaget fra vidnepligt efter retsplejelovens § 170 om præster, læger, forsvarere, retsmæglere og advokater eller § 172 om redaktører og redaktionelle medarbejdere, hvilket således også udelukker muligheden for at foretage hemmelig beslaglæggelse hos de nævnte personer.

Der henvises i øvrigt til punkt 4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7 (§ 1002, stk. 1)

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at reglerne om ransagning i retsplejelovens kapitel 73 og edition i kapitel 74 finder tilsvarende anvendelse, efter dom er afsagt, hvis der er bestemte grunde til at antage, at der derved kan findes genstande eller værdier, som kan beslaglægges til sikkerhed for det offentliges krav på sagsomkostninger, værdikonfiskation eller bøder eller for forurettedes krav på erstatning, jf. retsplejelovens § 1002, stk. 1, 1. punktum.

Således finder f.eks. reglerne i retsplejelovens § 796, stk. 3, og § 806, stk. 3, om politiets adgang til at træffe beslutning om ransagning eller edition i tilfælde, hvor indgrebets øjemed ellers ville forspildes (*periculum in mora*) også anvendelse i tilfælde omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Efter den foreslåede § 1002, stk. 1, 2., pkt. stilles der, ud over betingelserne for ransagning og edition i retsplejelovens kapitel 73 og 74, også

krav om, at der skal være *bestemte grunde* til at antage, at der ved ransagningen eller editionen kan findes genstande eller værdier, som kan beslaglægges efter 1. pkt. Dette skærpede indikationskrav svarer til indikationskravet i bl.a. den gældende § 794, stk. 2, om ransagning af de i retsplejelovens § 793, stk. 1, nævnte lokaliteter (husrum mv.), og indebærer, at der skal være en konkret begrundet antagelse om, at ransagning eller edition vil resultere i fundet af genstande eller værdier, der kan beslaglægges.

Den foreslåede adgang til ransagning og edition efter dom forudsættes navnlig anvendt i sager med større krav om bøder, konfiskation, sagsomkostninger eller erstatning og/eller i sager, hvor der er mistanke om f.eks. et betydeligt skjult udbytte.

Som hidtil gældende for afgørelsen om beslaglæggelse efter 1002, stk. 1, skal en afgørelse om ransagning eller edition med henblik herpå også træffes af den ret, som har afsagt dommen i 1. instans, og der skal fortsat i forbindelse med afgørelse om beslaglæggelse efter 1. pkt., træffes afgørelse om, hvordan det beslaglagte skal anvendes, jf. § 807 d, stk. 2 og 3.

Der henvises i øvrigt til punkt 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2011. § 2, nr. 6, om adgang til at foretage ransagning og edition, efter at der er afsagt dom i en straffesag, finder også anvendelse i forhold til sager, hvor der er afsagt dom før lovens ikrafttræden.

Til § 4

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1034 af 29. oktober 2009, som ændret ved § 1 i lov nr. 1107 af 1. december 2009, § 1 i lov nr. 651 af 15. juni 2010, § 1 i lov nr. 711 af 25. juni 2010, § 2 i lov nr. 716 af 25. juni 2010 og § 11 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændring:

1. § 97 a, stk. 1, affattes således:

§ 97 a. Hvis der ikke forinden er indgivet begæring om udpantning, bortfalder bøde efter

- 1) 5 år, når bøden ikke overstiger 10.000 kr., og
- 2) 10 år, når bøden overstiger 10.000 kr.

Stk. 2.---

Stk. 3. Konfiskation bortfalder efter 5 år, medmindre der forinden er indgivet begæring om udlæg. Der kan dog ved dommen fastsættes en frist på indtil 10 år. En sådan frist kan også fastsættes senere ved retskendelse. Spørgsmål herom indbringes af anklagemyndigheden for den ret, der har pådømt sagen i første instans.

Stk. 4. De forældelsesfrister, der omtales i stk. 1 og 3, regnes fra det tidspunkt, da afgørelsen efter lovgivningens almindelige regler kunne fuldbyrdes. I fristerne medregnes ikke den tid, i hvilken fuldbyrdelse er udsat ved betinget dom eller betinget benådning.

§ 729 c

Stk. 1-4. ---

Stk. 5. Inden retten træffer afgørelse, skal der beskikkes en advokat for sigtede, og ad-

”Hvis der ikke forinden er indgivet begæring om udlæg, bortfalder bøde og konfiskation efter

- 1) 5 år, når bøden eller konfiskationskravet ikke overstiger 10.000 kr., og
- 2) 10 år, når bøden eller konfiskationskravet overstiger 10.000 kr.”

2. I § 97 a ophæves stk. 3, og i stk. 4, som bliver stk. 3, udgår ”og 3”.

§ 2

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1053 af 29. oktober 2009, som ændret senest ved § 2 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. I § 729 c, stk. 5, 2. pkt., ændres ”§ 784, stk. 2” til: ”stk. 6”.

§ 1

vokaten skal have lejlighed til at udtale sig. Advokaten beskikkes fra den særlige kreds af advokater, der er nævnt i § 784, stk. 2. Advokaten skal underrettes om alle retsmøder, der afholdes med henblik på at opnå rettens kendelse om fravigelse fra §§ 729 a og 729 b, og er berettiget til at overvære disse samt til at gøre sig bekendt med det materiale, som politiet har tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angår. § 785, stk. 1, 2.-5. pkt., og stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

§ 747

Stk. 1. ---

Stk. 2. Efter anmodning afholdes endvidere retsmøde, når det er påkrævet for at sikre bevis, som

1)det ellers må befrygtes vil gå tabt,

2)ikke uden uvæsentlig ulempe eller forsinkelse vil kunne føres for den dømmende ret eller

3)må antages at være af betydning for efterforskningen eller af hensyn til en offentlig interesse.

Stk. 3.-4.---

§ 784

Stk. 1. ---

Stk. 2. Justitsministeren antager for hver landsrets område et antal advokater, der kan beskikkes i de i stk. 1, 2. pkt., nævnte sager. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om de pågældende advokaters vagtordninger, om vederlag for at stå til rådighed og om sikkerhedsmæssige spørgsmål, herunder godkendelse af sekretærhjælp.

2. I § 729 c indsættes som *stk. 6*:

”Stk. 6. Justitsministeren antager for hver landsrets område et antal advokater, der kan beskikkes efter stk. 5. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om de pågældende advokater, herunder om vagtordninger, om vederlag for at stå til rådighed og om sikkerhedsmæssige spørgsmål.”

3. I § 747, *stk. 2, nr. 2*, ændres ”uvæsentlig” til: ”væsentlig”.

4. § 784, *stk. 2, 2. pkt.*, affattes således:

”Justitsministeren fastsætter nærmere regler om de pågældende advokater, herunder om vagtordninger, om vederlag for at stå til rådighed og om sikkerhedsmæssige spørgsmål.”

§ 1

§ 799. Såfremt det er af afgørende betydning for efterforskningen, at ransagningen foretages, uden at den mistænkte eller andre gøres bekendt hermed, kan retten, hvis efterforskningen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens § 180, § 183, stk. 1 og 2, § 183 a, § 186, stk. 1, § 187, stk. 1, §§ 191, § 192 a, stk. 2, § 192 b, stk. 1-3 eller 237, ved kendelse træffe bestemmelse herom og om, at reglerne i § 798, stk. 2, 1.-4. pkt., og stk. 3, fraviges. Dette gælder dog ikke med hensyn til ransagning af husrum, andre lokaliteter eller genstande, som nogen, der efter reglerne i § 170 er udelukket fra eller efter reglerne i § 172 er fritaget for at afgive forklaring som vidne i sagen, har rådighed over.

Stk. 2.-3. ---

§ 807 d. Rådighedsberøvelse som følge af beslaglæggelse efter § 802, stk. 1, og § 803, stk. 1, 1. pkt., bortfalder senest, når sagen er endeligt sluttet ved dom, påtaleopgivelse eller tiltalefrafald, medmindre det beslaglagte konfiskeres. Er der tvist om, til hvem tilbagelevering skal ske, kan retten efter begæring træffe bestemmelse om, til hvem beslaglagte genstande skal udleveres. Afgørelsen træffes ved kendelse.

Stk.2. Gods, der er beslaglagt efter § 802, stk. 2, og § 803, stk. 1, 2. pkt., eller sikkerhed, der er stillet efter § 805, stk. 2, anvendes først til fyldestgørelse af forurettedes krav på erstatning, dernæst det offentliges krav på sagsomkostninger, dernæst krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, § 76 a, stk. 5, og § 77 a, 2. pkt., og dernæst bødekra. Retten kan undtagelsesvis træffe bestemmelse om en afvigende rækkefølge for fyldestgørelse.

Stk.3. Afgørelse om anvendelse af beslaglagt gods til fyldestgørelse af de i stk. 2 nævnte krav træffes efter begæring ved kendelse. Det samme gælder, hvis der efterfølgende opstår spørgsmål med hensyn til kendelsens fortolkning. Afgørelsen har retsvirkning som udlæg, jf. § 526, stk. 2. Sluttes sa-

5. I § 799, stk. 1, 1. pkt., udgår ”§ 192 a, stk. 2,” og i stk. 1 indsættes som 3. pkt.:

”1. og 2. pkt. finder tilsvarende anvendelse på overtrædelser af straffelovens § 192 a, stk. 1, for så vidt angår overtrædelser vedrørende våben eller eksplosivstoffer, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade.”

6. Efter § 807 d indsættes:

”§ 807 e. Hvis det er af afgørende betydning for efterforskningen, at der i forbindelse med en ransagning efter § 799, stk. 1, foretages beslaglæggelse, uden at den mistænkte eller andre gøres bekendt hermed, kan retten ved kendelse træffe bestemmelse herom og om, at reglerne i § 807, stk. 1, 2.-3. pkt., fraviges.

Stk. 2. Reglerne i § 783, stk. 3 og 4, § 784, § 785 og § 788 finder tilsvarende anvendelse på de i stk. 1 omhandlede tilfælde.”

§ 1

gen ved påtaleopgivelse eller frifindelse, bortfalder beslaglæggelsen.

Stk.4. Nægter retten forfølgning af et erstatningskrav under straffesagen, jf. § 991, stk. 4, og § 992, stk. 1, kan retten i forbindelse hermed bestemme, at en beslaglæggelse til sikring af dette krav bevarer sin gyldighed, jf. § 807 b, stk. 2, indtil erstatningsspørgsmålet er afgjort, forudsat at der inden 4 uger anlægges sag i den borgerlige retsplejes former eller indgives ansøgning i henhold til lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser. Fastsættes der herefter et erstatningskrav, kan den ret, der har afsagt dom i straffesagen, efter begæring af forurettede bestemme, at erstatningskravet helt eller delvis skal fyldestgøres af provenuet fra det beslaglagte gods, herunder at fyldestgørelse skal ske forud for det offentliges krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation og bødekraft. Denne afgørelse har retsvirkning som udlæg, jf. § 526, stk. 2. Sagen behandles i strafferetsplejens former.

Stk.5. Beslaglæggelse efter § 802, stk. 3, bortfalder, når tiltalte ikke længere unddrager sig forfølgning, medmindre der er bestemte grunde til at antage, at tiltalte på ny vil unddrage sig forfølgningen. Afgørelse om beslaglæggelsens bortfald træffes af retten ved kendelse.

§ 1002. Efter at dom er afsagt, finder reglerne i kapitel 74 om beslaglæggelse til sikkerhed for det offentliges krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, og § 76 a, stk. 5, bødekraft eller forurettedes krav på erstatning i sagen tilsvarende anvendelse. Afgørelsen træffes af den ret, som har afsagt dommen i 1. instans, og der skal i forbindelse hermed træffes afgørelse om, hvordan det beslaglagte skal anvendes, jf. § 807 d, stk. 2 og 3.

Stk. 2. ---

7. I § 1002, stk. 1, ophæves 2. pkt. og i stedet indsættes:

”Endvidere finder reglerne om ransagning i kapitel 73 og reglerne om edition i kapitel 74 tilsvarende anvendelse, hvis der er bestemte grunde til at antage, at der ved ransagning eller edition kan findes genstande eller værdier, som kan beslaglægges efter 1. pkt. Afgørelser efter 1. og 2. pkt. træffes af den ret,

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

som har afsagt dommen i 1. instans. I forbindelse med afgørelse om beslaglæggelse efter 1. pkt. skal der træffes afgørelse om, hvordan det beslaglagte skal anvendes, jf. § 807 d, stk. 2 og 3.”

§ 3

Loven træder i kraft den 1. januar 2011.

§ 4

Loven gælder ikke for Grønland og Færøerne.